

KOHTUOTSUS

EESTI VABARIIGI NIMEL

Harju Maakohus
kohtunik
Aase Sammelselg

otsuse aeg ja koht
27.oktoober 2008
Kentmanni kohtumaja

tsiviilasi
OÜ A hagi V I'i vastu 574.43 krooni väljamõistmises ja menetluskulude hüvitamises

kohtuistung aeg ja koht
7.oktoober 2008, Tallinnas

hageja
OÜ A, reg. xxx, asub xxx, istungil osales volitatud esindaja, K Nestor-Alviste

kostja
V I, i.k. xxx, elab xxx, menetluses osales isiklikult

asjaolud
AS Tele2 Eesti (end. AS Ritabell) ja kostja sõlmisid 10.veebruari 2001 liitumislepingu 10110562 (tl. 23), millega sideteenuste operaator kohustus osutama kostjale teleteenust ning kostja kohustus teenuste eest tasuma arvete alusel hinnakirja järgi.

Hageja on nõude kostja vastu aktsiaseltsilt Tele2 Eesti omandanud 4.juunil 2007. Hageja väidab, et omandas loovutajalt põhivõla summas 635.43 krooni ja lepingust tulenevad kõrvalnõuded.

AS Tele2 Eesti on 4.juunil 2007 saatnud kostjale teate nõude loovutuse kohta (tl. 39).

Hageja on 13.juunil 2007 saatnud kostjale võlateatise (tl. 40), milles on nõutud telefoni maksete katteks 404.91 krooni, kõneteenuste tasuna 230.52 krooni, viivisena 937.89 krooni ja võla sissenõudmise kuludena 44.99 krooni.

hageja nõue
Hageja esitas 27.detsembril 2007 Harju Maakohtule maksekäsu kiirmenetluse avalduse kostjalt teenustasu saamiseks summas 574.43 krooni.

Harju Maakohtu 25.juuni 2008 määrusega on avaldus antud vastuväite esitamise tõttu üle

hagimenetlusse.

Hageja täpsustas ja täiendas 30.juulil 2008 avaldust esitades nõude hagiavaldusele ettenähtud vormis. Hageja palus kostjalt välja mõista teenustasu võlgnevus 574.43 krooni ulatuses ning jätta menetluskulud kostja kanda.

Hageja väitis avalduses, et kostjal oli teenustasu võlgnevus seisuga 2.november 2004 635.43 krooni. Kostja tasus hagejale 695.43 krooni, millega hageja luges kaetuks viivised 634.43 krooni ulatuses ning põhivõlgnevusest 61 krooni.

Hageja on esitanud kostjale järgmised arved (tl. 30 – 39)

arve esitamine	arve number	perioodi teenus	arve summa	maksetähtaeg
15.juuni 2004	9885587	703.62	703.60	3.juuli 2004
15.juuli 2004	10278247	1 841.87	2 545.45	2.august 2004
15.august 2004	10556834	104.99	2 650.45	2.september 2004
15.oktoober 2004	11032630	-	2 695.45	2.november 2004

Hageja palub jätta menetluskulud kostja kanda.

kostja seisukoht

Kostja hagi ei tunnista. Kostja väidab, et hagi on aegunud. Hagi aluseks olev leping on lõpetatud 15.augustil 2004. Tehingust tuleneva nõude aegumistähtaeg on kolm aastat.

Kostja väidab ka, et ei teadnud hagejale nõude loovutamistest midagi. Ta on võla jäagi summas 695.43 krooni tasunud AS Tele2 Eesti arvelduskontole enne avalduse kohtusse esitamist.

Hagejal puudus alus viiviste kaetuks lugemiseks. Ta ei ole tasunud viiviseid, vaid põhivõlgnevust. Hageja on pahatahtlikult põhjustanud tarbetu kohtuskäimise.

Kostja esitas kohtule 28.septembri 2007 maksekorralduse nr. 30 (tl. 55).

kohtu hinnang

Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 5 ja võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p. 1 alusel tekivad tsiviilõigused ja -kohustused lepingust.

VÕS § 76 lg. 1 järgi tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele. VÕS § 101 lg. 1 p. 1 järgi on võlausaldajal õigus nõuda võlgnikult kohustuse täitmist.

Poolte vahel ei ole vaidlust selles, et 28.jaanuari 2003 lepingu sõlmimisega tekkis kostja ja sideteenuse osutaja vahel lepingul põhinev võlasuhe. Kostja on tarbinud osutatud teenuseid. Lepingu lõppemisel lasus kostjal teenustasu võlgnevus. Kostja on tasunud AS-le Tele2 Eesti 28.septembri 2007 maksekorraldusega 695.43 krooni.

1) Pooltel on vaidlus nõude aegumise üle. Hagi alusena on hageja esitanud arved, mis on muutunud sissenõutavaks 2004 aastal. Kostja võlgnetav summa on muutunud sissenõutavaks osaliselt 15.juuli 2004 arve esitamisega (545.45 krooni), osaliselt 15.augusti 2004 arve esitamisega (105 krooni) ning osaliselt 15.oktoobri 2004 arve esitamisega (45 krooni). Maksetähtajad arvetel on saabunud vastavalt 2.augustil 2004, 2.septembril 2004 ja 2.novembril 2004.

Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 147 lg. 1 järgi algab aegumistähtaeg nõude sissenõutavaks muutumisega, kui seaduses ei ole sätestatud teisti; lg. 2 järgi muutub nõue sissenõutavaks alates ajahetkest, mil õigustatud isikul on õigus nõuda nõudele vastava

kohustuse täitmist.

Nõude aluseks on leping, mille seitsmendas peatükis on kokku lepitud arvelduste kord. Lepingust tuleneb üheselt, et osutatud teenuse tasu muutub sissenõutavaks arves märgitud perioodi eest, arves näidatud suuruses ja tähtajal; makse tasumata jätmisest tekib õigus nõuda viivist, mida arvestatakse arvele märgitud maksetähtajale järgnevast kalendripäevast (p.-d 7.1 – 7.4). Seega on arve esitamise ja selles märgitud maksetähtaja saabumisega täidetud kohustuse sissenõutavaks muutumise eeldused ning aegumise tähtaeg hakkab kulgema igakordses arves kajastatud makse sissenõutavaks muutumisest.

Kohus ei nõustu kostjaga selles, et aegumise tähtaja kulgemise alguseks tuleks lugeda arвете esitamisele vastava kalendriaasta lõppu (TsÜS § 147 lg. 3). Kohus tõlgendab seadust koos seaduse teiste sätetega, lähtudes seaduse sõnastusest, mõttest ja eesmärgist (TSüS § 3). Kohus leiab, et TSüS § 147 lg. 3 teise lause mõte on määrata aegumise tähtaja kulgemise algus juhaks, kui tegemist on arve esitamisega sissenõutavaks muutuva perioodilise kohustusega, kuid arve on mingil põhjusel jäänud esitamata. Teise lause sõnastuses on selgelt osundatud võlausaldaja õigusele esitada arve. Kui arve on esitatud, puudub vajadus selle normi kasutamise järele, kuivõrd kohustuse sissenõutavaks muutumine on täpselt määratletav. Kohus leiab, et hageja nõue ei ole ka hinnatav korduva kohustusena TsMS § 154 tähenduses, kuivõrd osutatava teenuse maht on ajas muutuv ning võlgnikul tasu maksmise kohustuse täpne suurus selgub arve saamisel.

Kohus peab vajalikuks märkida, et hageja esitatud TsÜS § 147 lg. 3 tõlgendus ei oleks kooskõlas seaduse mõttega. Seadusandja on kehtestanud üldise reegli, mille järgi on tehingust tuleneva nõude aegumise tähtaeg reeglina kolm aastat. Hageja tõlgendus tekitaks olukorra, kus perioodilise, arvetel põhineva maksekohustusega tehingutes on aegumise tähtaeg reeglina pikem (ka aasta alguses esitatud arvete puhul hakkaks aegumise tähtaeg kulgema alles aasta lõpuks). Ka tõrjuks selline tõlgendus aegumise seotuse maksekohustuse sissenõutavaks muutumise ajaga.

Eelneva alusel leiab kohus, et hageja rahalises nõudes algas aegumise tähtaja kulgemine vastavalt 2.augustist 2004, 2.septembrist 2004 ja 2.novembrist 2004.

Kostja on 28.septembril 2007 tasunud vaidlusaluse lepingu täitmiseks esialgsele võlausaldajale 695.43 krooni, millega hageja loeb ennast seotuks. Hageja on hagiavalduses kinnitanud, et nimetatud raha on nõude loovutajalt hagejani jõudnud. Kohustuse osaline või täielik täitmine on aegumist katkestavaks teoks (TsÜS § 158). Seega tuleb aegumise tähtaja kulgemist arvestada alates 29.septembrist 2007. Hagi on esitatud 27.detsembril 2007 ega ole aegunud.

2) Pooltel on vaidlus ka selles, kas hageja nõue on põhjendatud või mitte. Hageja väidab, et kostja ei ole põhivõlgnevust tasunud, kuna kostjalt laekunud summa on arvestatud viivise katteks. Kostja hagejaga ei nõustu. Väidab, et tasus 28.septembril 2007 põhivõlgnevuse jäägi.

Pooltel on vaidlus rahalise kohustuse täitmise järjekorras. Kostja ei ole makse selgituses näidanud, millist kohustuse osa ta täidab. Maksesumma 695.43 katab matemaatiliselt põhivõlgnevuse 635.43 krooni, millest jääb üle 60 krooni. Hageja väidab, et luges kostja tasunud summa arvel kaetuks viivitusintressid summas 634.43 ning ülejäänud osas, s.o. 61 krooni ulatuses luges kaetuks põhivõlgnevuse. Kohtumenetluses selgitas kostja, et tasus sideteenuse osutajale võlgnevuse jäägi, mis tema teada oli 695.43 krooni. Võla tasumisel ei teadnud ta nõude loovutamisest midagi.

Pooled on lepingu sõlmimisel muu hulgas kokku leppinud ka viivise tasumises ning arvelduste korras. Lepingu p.-st 7.4 tuleneb hageja õigus esitada kliendile arveid osutatud teenuste ja/või tasumisele kuuluvate muude maksete kohta. Pooled ei ole kokku leppinud maksete kaetuks lugemise järjekorras. Võlaõigusseadusest ja lepingust tuleneb võlgniku kohustus tasuda viivist võlausaldaja poolt nõude esitamisel; lepingus on pooled arvelduste korras selgelt märkinud, et mistahes makseid tehakse arvete alusel.

Kohus leiab, et võlaõigusseaduse § 88 kuulub kohaldamisel tervikuna, s.o. koosmõjus tuleb arvestada nii sätteid kohustuse täitmise sisu määramises kui ka poolte tehtud valikute hindamisel. VÕS § 88 lg. 1 järgi on võlgnikul õigus määrata, missuguse kohustuse täitmiseks on raha üle antud.

Võlgnik on kohustuse täitnud esialgsele võlausaldajale temale teadaoleva põhikohustuse tasumata osas. Hageja ei ole kohtule esitanud mingeid tõendeid, millest saaks järeldada, et võlgnikul oli üldse alust kaalutleda teise sisuga maksete tasumise üle. Kostjale esitatud arvetes on viivist nõutud üksnes 15.augusti 2004 arves summas 60 krooni. Nõude loovutuse teatises on võlgnevusena näidatud 635.43 krooni, millele arves kajastatud viiviste lisamisega saabki kokku kostja tasutud maksesumma - 695.43 krooni. Seega on kostja makset tehes tasunud kõik esialgse võlausaldaja poolt esitatud arvetes kajastatud nõuded. Kostja ei ole makse tegemisel lähtunud hageja pretensioonis märgitud kohustuse sisust.

Hageja ei ole esile toonud ega tõendanud, et kostja oleks valiku tegemisel rikkunud VÕS §-s 88 lõigetes 2 ja 3 sisalduvaid piiranguid; lg. 4 järgi pidanuks võlausaldaja juhul, kui talle jäi võlgniku poolt maksekorralduse tegemisega (teoga) makse sisu määramine ebaselgeks, ise võlgnikule mõistliku aja jooksul teatama, millise kohustuse ta täidetuks loeb. Hageja seda teinud ei ole. Hageja seisukoht kohustusosa täidetuks lugemises on esimest korda väljendatud kohtule esitatud maksekäsu kiirmenetluse avalduses, mis ei ole võlasuhetes mõistlik käitumise viis. Avaldus on esitatud kolm kuud pärast makse tegemist, mis ületab kindlasti ka valikust teatamiseks ettenähtud mõistliku aja. Vaatamata hageja kohtumenetluse kaudu väljendatud seisukohale ei ole võlgnik sellega nõustunud; võlgniku otsustus on valikutes määrav (VÕS § 88 lg. 5).

Hageja tugineb viivise kaetuks lugemisel VÕS §-le 88 lõigetele 8 ja 9. Kohus hageja tõlgendustega ei nõustu. VÕS § 88 lg. 8 järgi loetakse juhul, kui võlgnik peaks rahalisele põhikohustusele lisaks tasuma kulutusi ja intressi, et täitmine on toimunud esmalt kulutuste, seejärel juba sissenõutavaks muutunud intressi ning lõpuks põhikohustuse katteks. Poolte lepingus intressi kokkulepet ei ole. Seaduses märgitud intressiga ka viivitusintressi hõlmamine annab seadusest tulenevale kohustusele laiendava sisu, mis tarbijalepingutes ei ole lubatav. Tarbijakaitseaduse § 8 lg. 1 järgi lasub teenuse pakkujal kohustus teavitada tarbijat teenuse hinna komponentidest, tariifidest ja hinna arvutamise alustest nii et tarbijal on võimalik teenuse müügihinna (tarbija tasutav lõpphind) piisava täpsusega arvutada. Tarbijal puudus tüüptingimustega lepingu sõlmimisel igasugune alus eeldada viivitusintresside esmajärjekorras sissenõutavust. Võlaõigusseaduse mõte tarbijalt viivitusintresside piiratud sissenõudmise kohta kajastub §-s 415, mille 2.lõikes sisalduvas kohustuse täitmise järjekorras asetub põhikohustus viivisest eespool.

Hinnates eeltoodut kogumis leiab kohus, et hageja nõue kostjalt 574.43 krooni väljamõistmises ei ole põhjendatud ja tuleb jätta rahuldamata.

menetluskulud

Hageja on tasunud hagi esitamise eest riigilõivu 250 krooni ja õigusabi eest 1 500.00 krooni.

Kostja menetluskulude nimekirja ei esitanud.

resolutsioon

Arvestades eeltoodut ja juhindudes TsMS §-st 162; 230; 428 lg. 1 p. 3; 436; 438; 439; ja 441-442; TsÜS §-st 3; 5; 147 lg. 1-3; 154; 158 ning VÕS §-st 3 p. 1; 76 lg. 1; 88; 101 lg. 1 p. 1; 415 kohus

o t s u s t a s:

jätta rahuldamata OÜ A hagi V I'i vastu 574.43 krooni väljamõistmises ja menetluskulude hüvitamises.

Kohtuotsusele on õigus esitada apellatsioonkaebus Tallinna Ringkonnakohtule 30 päeva jooksul arvates kohtuotsuse kättetoimetamisest.

Selgitada, et juhul, kui pooled ei taotle kaebuse lahendamist istungil võib ringkonnakohus apellatsioonkaebuse lahendada kirjalikus menetluses.

/allkiri//pitser/

Aase Sammelselg
kohtunik